

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS 2010/765/BUSP

2010 m. gruodžio 2 d.

dėl ES veiksmų siekiant kovoti su neteisėta prekyba šaunlių ir lengvaisiais ginklais, kuri vykdoma naudojant oro transportą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 26 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) 2003 m. gruodžio 13 d. Taryba priėmė Europos saugumo strategiją, kurioje nustatyti penki Sąjungai išskylančys pagrindiniai iššūkiai: terorizmas, masinio naikinimo ginklų platinimas, regioniniai konfliktai, valstybių žlugimas ir organizuotas nusikalstamumas. Keturiuose iš šių penkių iššūkių pagrindinę vietą užima šaunlių ir lengvųjų ginklų neteisėtos gamybos, perdavimo ir platinimo bei jų perteklinio kaupimo ir nekontroliuojamo plitimo padariniai.
- (2) 2005 m. gruodžio 15–16 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtu šaunlių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (toliau – ES strategija dėl šaunlių ir lengvųjų ginklų). ES strategijoje dėl šaunlių ir lengvųjų ginklų skatinama vystyti aktyvios kovos su neteisėtos prekybos šaunlių ir lengvaisiais ginklais pasinaudojant Sąjungos oro, jūros ir sausumos erdve tinklu (su neteisėtais tarpininkais ir vežėjais) politiką, nustatant perspėjimo ir bendradarbiavimo mechanizmus.
- (3) ES strategijos dėl šaunlių ir lengvųjų ginklų veiksmų plane taip pat pabrėžiama, kad reikia gerinti krizių valdymo misijų poveikį įtraukiant į misijų įgaliojimus priemones, kuriomis siekiama nustatyti sienų kontrolę (arba konflikto zonos oro, sausumos ir jūros erdvės kontrolę) ir siekiama nusiginklavimo.
- (4) ES Tarybos Visuotinio nusiginklavimo ir ginklų kontrolės darbo grupė (toliau – CODUN) ir ES jungtinis situacijų centras (toliau – SITCEN) nuo 2007 m. rengia ES iniciatyvą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaunlių ir lengvaisiais ginklais, kuri vykdoma naudojant oro transportą, intensyvinant valstybių narių keitimąsi aktualia informacija apie įtariamus vežėjus oro transportu. Kurdami tokią keitimąsi informacija sistemą, CODUN ir SITCEN bendradarbiauja su Stokholmo tarptautiniu taikos tyrimų institutu (toliau – SIPRI) ir remiasi

jo vykdomu projektu „Kova su neteisėta prekyba – mechanizmų vertinimas“ (CIT-MAP). Pagal šią iniciatyvą CODUN neseniai susitarė apsvarstyti būdus, kaip padaryti, kad ši ES iniciatyva geriau veiktų ir būtų efektyvesnė, užtikrinant, kad aktuali informacija būtų laiku atnaujinama ir tvarkoma.

- (5) Kitos tarptautinės bei regioninės organizacijos taip pat pripažino pavojų, kurį tarptautiniam saugumui kelia neteisėta prekyba šaunlių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą. ESBO Saugumo ir bendradarbiavimo forumas 2007 m. surengė specialią šiam klausimui skirtą sesiją, o ESBO parlamentinė asamblėja 2008 m. priėmė rezoliuciją, kuria raginama užbaigti, priimti ir įgyvendinti ESBO geriausios praktikos vadovą dėl neteisėto šaunlių ir lengvųjų ginklų vežimo oro transportu. Analogiškai, Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės 2007 m. priėmė vadovą „Geriausios praktikos pavyzdžiai siekiant užkirsti kelią destabilizuojančiam šaunlių ir lengvųjų ginklų perdavimui oro transportu“. Be to, daugelyje JT Saugumo Tarybos Sankcijų komiteto ekspertų grupės ataskaitų dėl Vakarų Afrikos ir Didžiųjų ežerų regiono ne kartą buvo dokumentais patvirtinta, kad esminis vaidmuo tenka krovinių oro transporto bendrovėms, dalyvaujančioms neteisėtoje prekyboje šaunlių ir lengvaisiais ginklais.
- (6) Šiame sprendime numatytais veiksmais nesiekama jokių tikslų, susijusių su oro transporto saugos didinimu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama įgyvendinti ES kovos su neteisėtu šaunlių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją (toliau – ES strategija dėl šaunlių ir lengvųjų ginklų), Sąjunga siekia šių tikslų:
 - a) gerinti priemones ir metodus, kuriuos gali taikyti atitinkamos krizių valdymo misijos, tarptautinės institucijos, trečiųjų šalių nacionalinės valdžios institucijos ir valstybės narės, kad būtų vykdoma veiksminga ir tikslinga krovinių orlaivių, kuriais, kaip įtariama, gali būti naudojami vykdant neteisėtą prekybą šaunlių ir lengvaisiais ginklais, vežamais oro transportu trečiojoje valstybėje, iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes, kontrolė;

b) didinti atitinkamo tarptautinio ir nacionalinio personalo informuotumą ir technines žinias apie geriausią praktiką vykdant krovinių oro transporto vežėjų, kurie, kaip įtariama, užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vežamais oro transportu trečiosiose valstybėse, iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes, stebėseną, juos nustatant ir atliekant su jais susijusią rizikos valdymo analizę.

2. Siekdama įgyvendinti 1 dalyje nurodytus tikslus, Sąjunga imsis šių priemonių:

a) bandomosios specialios programinės įrangos, skirtos neteisėtos prekybos, vykdomos naudojant oro transportą, rizikos valdymui, kuria galėtų naudotis atitinkamos krizių valdymo misijos ir tarptautinės bei nacionalinės institucijos, įskaitant reguliariai atnaujinamą duomenų apie, *inter alia*, oro transporto bendroves, orlaivius, registracijos numerius ir vežimo maršrutus bazę, kūrimas ir praktinis testavimas;

b) saugios bandomosios rizikos valdymo ir informacijos platinimo sistemos kūrimas ir praktinis testavimas;

c) vadovo bei jį papildančios mokymo medžiagos rengimas bei paskelbimas, taip pat techninės pagalbos teikimas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos bandomosios programinės įrangos ir saugios rizikos valdymo bei informavimo sistemos naudojimui ir pritaikymui, be kita ko, rengiant regioninius seminarus, skirtus atitinkamų krizių valdymo misijų ir tarptautinių bei nacionalinių institucijų personalui mokytis.

Projekto išsamus aprašymas pateiktas priede.

2 straipsnis

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) yra atsakingas už šio sprendimo įgyvendinimą.

2. 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų projektų techninį įgyvendinimą atlieka SIPRI.

3. SIPRI atlieka savo užduotį vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Šiuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir SIPRI sudaro būtinus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto projekto įgyvendinimui skiriama orientacinė finansavimo suma yra 900 000 EUR.

2. Išlaidos, finansuojamos 1 dalyje nurodyta suma, valdomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Šiuo tikslu ji su SIPRI sudaro finansavimo susitarimą. Susitarime numatoma, kad SIPRI turi užtikrinti ES įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.

4. Komisija siekia, kad 3 dalyje nurodytas finansavimo susitarimas būtų sudarytas kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji informuoja Tarybą apie sunkumus, su kuriais gali būti susidurta to proceso metu, ir praneša finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

Vyriausiasis įgaliotinis praneša Tarybai apie šio sprendimo įgyvendinimą remdamasis reguliariai kas du mėnesius rengiamomis SIPRI ataskaitomis. Šios ataskaitos sudaro Tarybos vykdomo įvertinimo pagrindą. Komisija teikia informaciją apie 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto projekto įgyvendinimo finansinius aspektus.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas netenka galios praėjus 24 mėnesiams nuo finansavimo susitarimo, nurodyto 3 straipsnio 3 dalyje, sudarymo datos arba praėjus šešiesiems mėnesiams po šio sprendimo priėmimo dienos, jeigu per tą laikotarpį nesudaromas finansavimo susitarimas.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2010 m. gruodžio 2 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. WATHELET

PRIEDAS

1. Bendrieji principai

Šis sprendimas grindžiamas CODUN iniciatyva, kuria siekiama šalinti grėsmes, kurias kelia neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais bei kitomis destabilizuojančiomis prekėmis, vykdoma naudojant oro transportą. Pagal CODUN iniciatyvą šiame sprendime remiamasi projektais, kuriuos Taryba vykdė bendradarbiaudama su SITCEN, Budapešto klubu ir SIPRI. Šiame sprendime numatyta programinė įranga, bandomosios įgyvendinimo sistemos, mokymo ir informavimo programos, skirtos atitinkamoms krizių valdymo misijoms ir tarptautinėms bei nacionalinėms institucijoms, kad būtų geriau stebima, atnaujinama ir platinama informacija apie įtariamus krovinių oro transporto subjektus, veikiančius Afrikoje ir kituose regionuose. Įgyvendinant šį sprendimą turėtų būti užtikrintas geras veiklos koordinavimas su kitais susijusiais projektais, finansuojamais pagal Bendrijos programas ir kitus Tarybos sprendimus, kad būtų padidintas Sąjungos veiksmų, skirtų neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais prevencijai, poveikis.

2. Tikslai

Toliau aprašyti projektai bus vykdomi trijose srityse, kurias nustatė CODUN ir kiti suinteresuotieji subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant ES kovos su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą, iniciatyvą:

- a) būtinybė sukurti saugią sistemą, kurioje būtų teikiama naujausia informacija apie bendroves, reguliariai iš naujo užregistruojančias turtą ir perkeliančias įmones, kad nebūtų aptiktos, ir atitinkamus orlaivius;
- b) rizikos valdymui skirtos programinės įrangos suteikimas ir mokymo rengimas, kad atitinkamos krizių valdymo misijos ir tarptautinės bei nacionalinės institucijos galėtų veiksmingiau stebėti ir tikrinti krovinių oro transporto subjektus, kurie, kaip įtariama, dalyvauja neteisėtoje prekyboje šaulių ir lengvaisiais ginklais arba kitų destabilizuojančių prekių srautų judėjime, vykdomuose naudojant oro transportą, ir kurių skaičius vis auga;
- c) būtinybė rengti mokymą ir teikti techninę pagalbą daugiašalėms organizacijoms, misijoms, regioniniams organams bei valstybėms Afrikoje ir kituose regionuose ir didinti jų informuotumą, kad būtų stiprinami jų gebėjimai stebėti ir nustatyti subjektus, kurie dalyvauja neteisėtoje prekyboje šaulių ir lengvaisiais ginklais arba kitų destabilizuojančių prekių judėjime, vykdomuose naudojant oro transportą.

3. Projektų aprašymas

- 3.1. *1 projektas. Sukurti programinės įrangos paketą ir įgyvendinti bandomąjį projektą, skirtus informacijos apie krovinių oro transporto subjektus, kurie, kaip įtariama, užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, stebėsenai, atnaujinimui ir platinimui*

3.1.1. Projekto tikslas

Projektu siekiama gerinti priemones ir metodus, kuriais gali naudotis atitinkamos krizių valdymo misijos, tarptautinės institucijos, trečiųjų šalių nacionalinės valdžios institucijos ir valstybės narės, kad būtų vykdoma veiksminga ir tikslinga krovinių orlaivių, kuriais, kaip įtariama, gali būti naudojamosi vykdant neteisėtą prekybą šaulių ir lengvaisiais ginklais, vežamais oro transportu trečiosiose valstybėse, iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes, kontrolė.

3.1.2. Projekto aprašymas

Įgyvendinant šį projektą bus vykdoma tokia veikla:

- a) programinės įrangos paketo, skirto neteisėtos prekybos, vykdomos naudojant oro transportą, rizikos valdymui, kuriuo galėtų naudotis daugiašalės organizacijos, misijos ir pasirinktos trečiosios šalys, kūrimas;
- b) saugios bandomosios rizikos valdymo ir informacijos platinimo paketų sistemos kūrimas;
- c) programinės įrangos paketo praktinis testavimas konsultuojantis su vyriausioju įgaliotiniu ir atitinkamais Tarybos organais;
- d) informacijos platinimo paketo sistemos praktinis testavimas konsultuojantis su vyriausioju įgaliotiniu ir atitinkamais Tarybos organais;
- e) vadovo bei jį papildančios mokymo medžiagos rengimas, kad atitinkamoms krizių valdymo misijoms, tarptautinėms institucijoms, trečiųjų šalių nacionalinėms valdžios institucijoms ir valstybėms narėms būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudoti bei įdiegti a ir b punktuose aprašytas sistemas;
- f) programinės įrangos galutinės versijos ir susijusio vadovo bei mokymo medžiagos pristatymas baigiamajame seminare, kuriame bus pakviesti dalyvauti atitinkami suinteresuotieji subjektai (ne daugiau kaip 80 asmenų).

Projektas bus įgyvendinamas tinkamu laikotarpiu, kurį nustatant bus atsižvelgta į būtinybę konsultuotis ir koordinuoti veiklą su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui. Projektas bus įgyvendinamas šešiais etapais.

Parengiamasis etapas

SIPRI, konsultuodamasis su atitinkamais Tarybos organais ir prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui, naudodamasis atitinkamomis informacinių technologijų (IT) galimybėmis, sukurs programinės įrangos paketą, rizikos valdymo priemonės ir informacijos bei neapibendrintų duomenų platinimo paketo sistemą.

Duomenų įvedimo etapas

Naudojantis informacija tik iš viešų šaltinių, vykdant projektą bus įvedami duomenys iš atitinkamų šaltinių, kad būtų sukurta išsamios duomenų bazės, kuriomis naudojantis būtų galima gauti pakankamai informacijos siekiant palaikyti tikslias rizikos valdymo, nustatymo ir profiliavimo priemones.

Vertinimo etapas

SIPRI, konsultuodamasis su atitinkamais Tarybos organais ir prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui, vertins įvairias vietas, regionus, organizacijas ir misijas, kuriose optimaliomis sąlygomis būtų galima atlikti bandomojo paketo, kuriame naudojama informacija iš atvirų šaltinių, praktinį testavimą.

Praktinio testavimo etapas

SIPRI, konsultuodamasis su atitinkamais Tarybos organais ir prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui, kartu su vertinimo etapo metu nustatytais partneriais vykdys praktinį testavimą.

Vertinimo ir pritaikymo etapas

Po praktinio testavimo SIPRI įvertins ir pritaikys programinę įrangą, kad būtų atsižvelgta į praktinio testavimo etapo metu įgytą patirtį. Tuomet, gavus įvairių suinteresuotųjų subjektų pritarimą, bus pateiktas galutinis produktas.

Pristatymo etapas

Programinės įrangos ir mokymo medžiagos galutinė versija bus pristatyta specialiaame renginyje, skirtame atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams (ne daugiau kaip 80 asmenų), kurie dalyvavo ją kuriant ir kurie, kaip nustatyta, yra programinės įrangos galutiniai naudotojai.

3.1.3. Projekto rezultatai

Projektu bus siekiama:

- stiprinti atitinkamų krizių valdymo misijų, tarptautinių institucijų, trečiųjų šalių nacionalinių valdžios institucijų ir valstybių narių gebėjimus stebėti krovinių oro transporto subjektų, kurie, kaip įtariama, užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą, veiklą;
- suteikti priemones ir bandomąsias sistemas, kurios yra būtinos siekiant užtikrinti, kad daugiašalės organizacijos, misijos ir valstybės Afrikoje bei kituose regionuose dažniau uždraustų neteisėtas, kaip įtariama, šaulių ir lengvųjų ginklų siuntas, vežamas oro transportu;
- didinti valstybių narių gebėjimą, taikant neapibendrintų duomenų metodus ir kitus profiliavimo mechanizmus, saugiai keistis informacija apie krovinių oro transporto subjektus.

3.1.4. Subjektai, kuriems skirtas projektas

Projektas bus skirtas atitinkamam krizių valdymo misijų ir nacionalinių bei tarptautinių institucijų personalui. Atrenkant konkrečius subjektus, kurie vykdys bandomojo programinės įrangos paketo testavimą, bus atsižvelgta į įvairius aspektus, pavyzdžiui, į tai, ar vietoje veikia Europos ar daugiašalės krizių valdymo misijos, į būtinybę geriausiai pasinaudoti ištekliais, į pagalbą, kurią galima gauti vietos lygiu, į vietos ir nacionalinių valdžios institucijų politinę valią bei gebėjimus kovoti su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą. SIPRI pasiūlys galutinį subjektų, dalyvaujančių projekte, sąrašą, kurį vėliau patvirtins vyriausiasis įgaliotinis, pasikonsultavęs su kompetentingais Tarybos organais.

- 2 projektas. Informuotumo apie krovinių oro transporto vežėjų, kurie užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą, ir dalyvauja kitų destabilizuojančių prekių srautų judėjime, stebėseną, nustatymą ir jų atžvilgiu taikomą rizikos valdymo praktiką didinimas naudojant leidinius, rengiant mokymą ir organizuojant informavimo veiklą.

3.2.1. Projekto tikslas

Projektu siekiama didinti atitinkamo tarptautinio ir nacionalinio personalo informuotumą ir technines žinias apie geriausią praktiką vykdant krovinių oro transporto vežėjų, kurie, kaip įtariama, užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą, stebėseną, juos nustatant ir atliekant su jais susijusią rizikos valdymo analizę.

3.2.2. Projekto aprašymas

Igyvendinant šį projektą bus vykdoma tokia veikla:

- vadovo bei jį papildančios mokymo medžiagos, kurie turi būti išplatinti ne daugiau kaip 250 asmenų, dirbančių daugiašalėse organizacijose, misijose ar valstybėse, rengimas ir paskelbimas;

- b) 80–100 darbuotojų, dirbančių tam tikruose krizių valdymo misijų skyriuose ar padaliniuose ir tarptautinėse institucijose bei trečiųjų šalių nacionalinėse valdžios institucijose, mokymas ir informavimas surengus ne daugiau kaip tris regioninius seminarus, numatant, kad suteikus instruktorių mokymo medžiagą bus užtikrintas dauginamasis poveikis;
- c) rezultatų ir vertinimų, gautų vykdant mokymo ir informavimo veiklą, apdorojimas ir, tuo remiantis, geriausios praktikos modelio, skirto keitimuisi informacija šiuo klausimu su atitinkamu tarptautiniu ir nacionaliniu personalu, kūrimas;
- d) geriausios praktikos modelio rezultatų pristatymas baigiamajame seminare, kuriame bus pakviesti dalyvauti atitinkami suinteresuotieji subjektai (ne daugiau kaip 80 asmenų).

3.2.3. Projekto rezultatai

Projektu bus siekiama:

- a) didinti personalo, dirbančio daugiašalėse organizacijose, misijose ir valstybėse, informuotumą apie geriausią praktiką vykdant krovininio oro transporto vežėjų, kurie, kaip įtariama, užsiima neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, vykdoma naudojant oro transportą, ir dalyvauja kitų destabilizuojančių prekių srautų judėjime, stebėseną, juos nustatant ir atliekant su jais susijusią rizikos valdymo analizę;
- b) prisidėti prie geriausios praktikos standartizavimo šioje srityje, skelbiant ir platinant stebėsenos, nustatymo ir rizikos valdymo analizės metodų vadovą;
- c) inicijuoti geriausios praktikos nustatymą informacijos koordinavimo srityje vykdant mokymo ir informavimo veiklą, skirtą personalui, dirbančiam tam tikruose daugiašalių organizacijų, misijų ar valstybių skyriuose ar padaliniuose.

3.2.4. Subjektai, kuriems skirtas projektas

Projektas bus skirtas atitinkamam krizių valdymo misijų ir nacionalinių bei tarptautinių institucijų personalui. Atrenkant konkrečius subjektus, kuriems bus skirtas mokymas, bus remiamasi SIPRI pasiūlytu galutiniu subjektų, dalyvaujančių projekte, sąrašu, kurį turės patvirtinti vyriausiasis įgaliotinis, pasikonsultavęs su kompetentingais Tarybos organais.

4. Vietos

Vietos, kuriose bus surengtas su 3.1 punkte nurodytu projektu susijęs praktinis testavimas ir baigiamasis seminaras, taip pat su 3.2 punkte nurodytu projektu susijusi mokymo bei informavimo veikla ir baigiamasis seminaras, bus nustatytos atsižvelgiant į siekį geriausiai pasinaudoti ištekliais, kuo labiau sumažinti išmetamo anglies dioksido kiekį ir į pagalbą, kurią galima gauti vietos lygiu. SIPRI pasiūlys galutinį rekomenduojamų vietų sąrašą, kurį turės patvirtinti vyriausiasis įgaliotinis, pasikonsultavęs su kompetentingais Tarybos organais.

5. Trukmė

Visa numatoma projektų trukmė – 24 mėnesiai.

6. Įgyvendinantis subjektas

Šio sprendimo techninis įgyvendinimas bus pavestas SIPRI. SIPRI užtikrins ES indėlio matomumą ir atliks savo užduotį vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe.

7. Ataskaitų teikimas

SIPRI rengs ataskaitas reguliariai kas du mėnesius ir užbaigus kiekvieną aprašytą veiklą. Ataskaitos turėtų būti pateiktos vyriausiajam įgaliotiniui vėliausiai per šešias savaites nuo atitinkamos veiklos užbaigimo.
